

Temat zajęć: Poznajemy branże zawodowe - zajęcia wprowadzające

CELE SMART: uczeń po zakończeniu zajęć będzie potrafił:

- 1) Zdefiniować czym są branże zawodowe.
- 2) Rozpoznać co najmniej 6 różnych branż i podać przykłady 3 nowych zawodów.
- 3) Podać co najmniej 2-3 trendy rozwoju wszystkich branż.
- 4) Wymienić jakie zawody i kompetencje mogą być potrzebne w przyszłości.

Umiejętności STEAM

- S** - poznanie kierunków rozwoju branż i nowych technologii
- T** - korzystanie z kart branżowych, wyszukiwanie przykładów zawodów
- E** - planowanie projektu wymagającego współpracy kilku branż
- A** - kreatywne projektowanie i prezentowanie pomysłów
- M** - analiza realistyczności projektu

Grupa docelowa: uczniowie kl. 7 i 8

Czas: 45 min, zajęcia z doradztwa zawodowego

Materiały i narzędzia: Karty branżowe (zawierające: nazwę branży, przykłady zawodów), kartki A3, markery, pisaki, karteczki samoprzylepne, rzutnik

INFORMACJE dla doradcy zawodowego: Branże zawodowe to specyficzne obszary gospodarki, które zajmują się produkcją określonych dóbr lub świadczeniem podobnych usług, charakteryzujące się wspólnymi technologiami, kwalifikacjami pracowników i regulacjami prawnymi. Trendy i kierunki rozwoju branż zawodowych:

1. Rozwój technologii: Nowe technologie zmieniają sposób pracy w każdej branży – od robotów w fabrykach, przez aplikacje do rezerwacji hoteli, po samochody elektryczne i drony, druk 3D w architekturze, edukacji i bliźniaki cyfrowe w medycynie. Cyfryzacja sprawia, że wiele usług przenosi się do internetu (np. handel online, telemedycyna). Pandemia COVID-19 pokazała, że wiele zawodów może być wykonywanych zdalnie. Wzrasta znaczenie pracy hybrydowej, narzędzi do komunikacji online, cyberbezpieczeństwa. W niemal każdej branży wymaga się od pracowników sprawności i kompetencji cyfrowych.

2. Automatyzacja i sztuczna inteligencja (AI): Maszyny i roboty przejmują powtarzalne zadania – np. kasy samoobsługowe w sklepach, roboty w magazynach czy autonomiczne pojazdy w transporcie. AI wspiera ludzi w podejmowaniu decyzji – analizuje dane, przewiduje trendy, a nawet pomaga w opiece nad pacjentami czy klientami. Oznacza to, że pracownicy muszą rozwijać umiejętności miękkie (np. kreatywność, komunikację), których maszyny nie zastąpią.

3. Zrównoważony rozwój: Firmy stawiają na ekologiczne rozwiązania: odnawialne źródła energii, recykling, ograniczanie plastiku, korzystanie z lokalnych surowców. W wielu branżach (budownictwo, gastronomia, moda, transport) rośnie znaczenie działań, które minimalizują negatywny wpływ na środowisko. Powstają nowe, tzw. zielone zawody związane z ekologią – np. projektanci zielonych budynków, specjaliści ds. energii odnawialnej, ekodoradcy.

4. Inkluzja i docenianie różnorodności: Firmy coraz częściej zwracają uwagę na tworzenie miejsc pracy otwartych dla wszystkich – bez względu na płeć, wiek, pochodzenie czy rodzaj niepełnosprawności. W usługach (np. hotelarstwo, opieka zdrowotna, moda) oznacza to dostosowanie oferty do różnych grup klientów. W zespołach zawodowych ceniona jest różnorodność – łączenie różnych punktów widzenia i doświadczeń, co zwiększa innowacyjność i kreatywność projektów.

Ponadto:

Z jednej strony firmy działają na rynkach międzynarodowych i konkurują globalnie. Z drugiej – rośnie znaczenie lokalnych produktów i usług (np. lokalne jedzenie, moda z recyklingu, turystyka regionalna). Coraz częściej mówi się o „glokalizacji” – łączeniu globalnych rozwiązań z lokalną specyfiką.

Personalizacja usług i produktów: Klienci nie chcą już „jednego produktu dla wszystkich”, tylko rozwiązań dostosowanych do ich potrzeb. To widać w modzie (personalizowane kolekcje), gastronomii (diety indywidualne), edukacji (kursy online dopasowane do stylu uczenia się) czy motoryzacji (konfiguratory samochodów). Ludzie coraz częściej korzystają, zamiast posiadać – np. carsharing, wypożyczalnie rowerów, coworking. Trend ten wpływa na transport, turystykę, logistykę, IT i usługi codzienne. Wiele branż (opieka zdrowotna, farmacja, technologie medyczne, usługi społeczne) rozwija się w odpowiedzi na potrzeby starzejącego się społeczeństwa. To oznacza wzrost znaczenia zawodów medycznych, opiekuńczych, rehabilitacyjnych, a także technologii wspierających seniorów (np. inteligentne urządzenia w domach).

PRZEBIEG LEKCJI

1. Wprowadzenie doradcy zawodowego (5–7 min): Omówienie, czym są branże zawodowe, podział MEN – 32 branże). Wskazanie aktualnych trendów i zawodów w branżach. Rola szkół technicznych i branżowych w Polsce.

2. Zadanie: Projekt międzybranżowy (20 min)

KARTY BRANŻOWE DO POBRANIA:

Cel: pokazanie, że branże współpracują ze sobą i że projekty wymagają różnych specjalistów,

- ćwiczenie kompetencji przyszłości: współpraca, komunikacja, kreatywność, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów

Podział klasy na grupy 3–4 osobowe.

Każda grupa losuje 2 karty branżowe (w przypadku braku kart można na tablicy wyświetlić podział MEN na 32 branże zawodowe):

Zadanie grup:

Wymyślcie projekt międzybranżowy, w którym obie branże muszą współpracować.

Na kartce A3 grupa zapisuje:

- Tytuł projektu
- Opis projektu – co powstanie, dla kogo, po co
- Rola każdej branży – co wniosą do projektu
- Zawody kluczowe – 2–3 z każdej branży, które byłyby potrzebne
- Kompetencje przyszłości, które będą kluczowe w realizacji tego projektu (np. kreatywność, analiza danych, empatia, adaptacja do nowych technologii, komunikacja międzykulturowa)

Przykład – Restauracja 4.0

Branże: gastronomiczna + informatyczna.

Projekt: Restauracja, w której zamówienia obsługuje aplikacja z AI, a kucharze i dietetycy współpracują z programistami, by tworzyć spersonalizowane menu.

Rola gastronomii: przygotowanie potraw, dobór składników, kucharze, dietetycy.

Rola informatyki: programiści, analitycy danych, specjaliści od aplikacji mobilnych.

3. Prezentacja (15 min): Każda grupa prezentuje swój pomysł (2–3 minuty).

Klasa glosuje (podniesieniem ręki) na projekt:

- najbardziej realistyczny
- najbardziej kreatywny
- najbardziej potrzebny społecznie
- projekt rozwijający najwięcej kompetencji przyszłości

4. Refleksja i podsumowanie zajęć:

Czego dowiedzieliśmy się o współpracy branż? Jakie zawody wydają się najbardziej przyszłościowe? Które kompetencje przyszłości są niezależne od branży i każdy powinien je rozwijać?

Jakie kompetencje były najbardziej potrzebne w pracy grupowej dzisiaj?